

2. Covey, S. R. (1990). Principle centered leadership. New York, NY: Simon & Schuster.

ФРАГМЕНТАРНА КОМПОЗИЦІЯ В РОМАНАХ ПАТРИКА МОДІАНО

Шубкіна Катерина Андріївна

В естетичному плані, у різноманітних напрямках, що набули свого поширення у ХХ ст., розкриття долі персонажа була тісно пов'язане з його підсвідомими спогадами. У цьому плані романи Патріка Модіано входять до низки творів, що демонструють нове розуміння механізму функціонування пам'яті.

П. Модіано розширює концепцію «потoku свідомості» М. Пруста (з яким його порівнюють), оскільки у нього спогади доповнені розслідуванням, в якому реальність виступає поштовхом, а спогад та свідомість автора – втіленням. Коли головний герой «Вулиці темних крамниць» йде з квартири Олени Пільграм, після розмови з нею, з його свідомості раптом виринає спогад: *«Une impression m'a traversé, comme ces lambeaux de rêve fugitifs que vous essayez de saisir au réveil pour reconstituer le rêve entier»*. Розслідуванням завершується гортання фотоальбому Парижа в романі «У кафе втраченої молодості»: *«Les noms et les dates du cahier de Bowling m'aident beaucoup, ils évoquent de temps en temps un fait précis, un après-midi de pluie ou de soleil»*.

Реальність та вигадка у Модіано перехрещуються та хаотично накопичуються у часопросторі роману: *«En sortant, je lui ai dit au revoir et lui ai fait un signe du bras, Vichy»*. До того ж, усе це ускладнюється ще й тим, що автор активно вводить до кожного свого твору елементи, надто схожі на його попередні книги, чим підтверджує власну тезу, що пише одну книгу протягом усього життя. У творах Патріка Модіано повністю змішуються спогади героя та інших про нього: *«... ce mot «Castille» lui rappelait un hôtel, à Paris, près du*

faubourg Saint Honoré. ... Après tout ce temps, il entendait encore les deux phrases, prononcées d'une voix sourde par «Pedro», «Ce dimanche là, un homme brun l'accompagnait. ... tandis que l'homme brun les regardait»; реальність, листи, довідки, газетні замітки та ін., ніби змінюють одне одного та не дають читачу втратити розуміння реальності.

Композиція творів фрагментарна, нелінійна, що вибудовується з «уриwkів» спогадів, співвіднесених з різними періодами, чисельними вкрапленнями цитованих документів, роздумів, діалогів, з однієї сторони втілює і хаотичність оповідання, і нелінійність процесів мислення, але в той же час кожен фрагмент спрямований на висвітлення долі суб'єкта і його минулого.

У ХХ ст. складається нове уявлення про художній текст. Фрагментарність стає однією з головних його рис, про що свідчить використання П. Модіано фотоколажної техніки і прийомів кіномонтажу. Кінематографічність його творів простежується на різних рівнях. Сплетіння часових пластів у текстах Модіано створює багаторівневу конструкцію, в якій один рівень пронизує інший. Таким чином пам'ять, спогади героїв вибудовуються у вигляді «листяного пирога», де кожний шар є додатковим етапом, витком створення світу спогадів і відображає механізм їхнього відтворення, пам'яті у свідомості героїв. Прийом паралельного монтажу дозволяє автору створити площину абсолютної симультанності, де події втрачають свої часові характеристики, відтворюючи ефект постійного «тепер».

Оповідь романів Патріка Модіано неоднорідна. Автор майстерно додає фрагменти документів. Письменник уникає опису даних об'єктів, даючи можливість читачу «роздивитись» їх самостійно.

Аналізуючи побудову спогаду, власне його композицію, дослідниця О.Я. Молокова пропонує таку модель: *le temps* → *пам'ять*, *la descente à travers le temps* → *пригадування*, *reprendre pied*, *visiter les ruines*, *résoudre toutes les questions en suspens* → *віднаходження орієнтирів життя*, *découvrir une trace de soi* → *розуміння себе*, у якій формулює його сценарій, за яким «слідчий»-герой проводить свої пошуки.

Роман «Кафе втраченої молодості» демонструє поєднання кількох варіацій композиційної моделі. Оповідь складається з чотирьох фрагментів-історій різних персонажів, кожна з яких репрезентує окремий різновид. Історія колишнього студента розпочинається з його занурення у спогади про відвідувачів кафе «Конде» за часів його юності. Опинившись на місці цього закладу багато років потому, він бачить магазин шкіргалантереї. Разючий контраст реальності зі збереженим у пам'яті образом, вихоплює героя з меж минулого: *“Ce n'est qu'aujourd'hui après tout ce temps que j'éprouve un regret”*. Така послідовність дозволяє вивести наступну модель побудови спогаду: *занурення/імпульс/споглядання*. Історія приватного детектива Кесля розпочинається із спілкування з відвідувачами кафе «Конде» з метою дізнатися про Жаклін Деланк (Лукі). Опинившись у кварталі її дитинства, детектива охоплюють почуття хвилювання й страху. Знайомі провулки стимулюють емоційний сплеск, що мав би призвести до занурення персонажа у власні спогади. Натомість, відчутний імпульс викликає лише зміну ставлення до дівчини, гарантуючи їй збереження таємниці та залишаючи його свідомість у потоці реальності: *«Jacqueline pouvait compter sur moi. Je lui laisserais le temps de se mettre définitivement hors d'atteinte»*, що відображає наступну послідовність: *споглядання/імпульс/споглядання*. Історія Лукі розпочинається зі спогадів про нелегке дитинство. Заглиблення героїні у шари власної пам'яті (втеча з батьківського дому, розчарування у шлюбі, нова втеча від чоловіка у нікуди) переривається емоційним сплеском закоханості: *«... cette sensation d'être désormais livrée à moi-même sans aucun recours»*. Намагаючись загубитися серед відвідувачів кафе «Конде», вона зустрічає Ролана, чуйне ставлення якого дало їй надію на «звільнення» від болісного минулого. Блукання вулицями нічного Парижа та пошук «нейтральних» кварталів дозволяє вивести таку послідовність: *занурення/імпульс/споглядання*. Історія Ролана повторює зазначену вище модель аналізованого фрагмента оповіді, що демонструє домінування зворотної композиційної моделі у романі.

Фрагментарна нелінійна композиція та неоднорідність оповіді сприяють розкриттю психології пошуків себе в романах П. Модіано. Вони наче «листочковий пиріг» є суцільним накладанням різних шарів, що покликане проілюструвати роботу пам'яті, механізм згадування.

ГЕНЕЗА ФІЛОСОФСЬКОЇ КАТЕГОРІЇ «ЛЮБОВ»

Шульга Вікторія Юрїївна

студентка 1 курсу

Полтавської державної аграрної академії

Шенгерій Людмила Миколаївна

доктор філософських наук, професор, професор кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавської державної аграрної академії

Почуття любові завжди хвилювало серця людей в усі часи. Таке відоме і в той же час зовсім незрозуміле почуття. Його важко пояснити, зрозуміти і ще складніше виразити. Любов – поняття надзвичайно глибоке. Воно може означати і терпіння, і прощення, і взаємну повагу. Любов – у широкому сенсі – прагнення однієї людини до іншої, що припускає у своєму існуванні повагу один одного і навіть сприяє цьому. Староіндійські Веди та давньогрецька філософія розглядають любов як космічний принцип. Християнство проповідує любов між Богом і людиною (співчутлива любов Бога, шаноблива любов людини), так само як і людей між собою (заповідь християнської любові до ближнього, причому поняття ближнього поширюється на всіх людей – і на друзів, і на ворогів).

Саме за часів високої античної класики, у міркуваннях Сократа почав зароджуватись образ філософських категорій «любові» та «кохання». Сократ говорить про любов так: «Любові жінки слід більш боятися, ніж ненависті чоловіка. Це – отрута, більш небезпечна тим, що вона приємна» [1].